

Anna ja Jalmari Varjosen kirjeenvaihto sosiaalisten suhteiden heijastajana

Leena Sammallahti

Pyhärantalaisen Varjosen suvun hallussa on säilynyt laaja kirjeenvaihto 1900-luvun alkupuolelta, joka sisältää merihistorian päivien teeman kannalta mielenkiintoisen osuuden, valtamerillä seitsemän vuotta purjehtineen Jalmarin ja hänen elämänkumppaninsa Annan välisen kirjeenvaihdon. Rauman merimuseo on digitoinut kyseisen aineiston ja olen saanut sen käyttöni Santtio-seuran historiatoimikunnan jäsenenä.

Kirjeenvaihto valaisee seurustelevan parin, aluksi rannikkoliikenteen tuotoista elävän nuoren perheen ja myöhemmin valtameriä kyntäneen maailmanmatkaajan ja hänen yksin perhettään hoitaneen puolison sekä isän ja lasten keskinäisistä suhteista. Miehen työskentely laivalla ja hänen suhteensa työyhteisöön piirtyy myös kirjeissä näkyviin, samalla tavalla kuin puolison arkielämä aluksi kirkonkylän lapsuudenkodissa Rohdaisilla ja myöhemmin Pyhärannan Santtion kylässä. Vaimon sukuyhteydet kuten naapuruston merkityskin tulevat kirjeissä havainnollisesti näkyviin.

Tämän kirjeenvaihdon tulkinta saa erityisen näkökulman siitä, että Santtion kylässä on toiminut usean vuoden ajan perinnepiiri, jonka alustamissani istunnoissa syksyn 2020 aikana on esitelty ja käsitelty mainittua kirjeenvaihtoa. Kirjeenvaihto osuu ajanjaksoon, jolta lähes kaikilla parinkymmenen hengen osallistujalla on omakohtaisia muistoja ja havaintoja. Ne täydentävät sosiaalisten suhteiden verkoston rakentumista ja heijastavat kylän normeja ja arvoja.

Santtio-seuran pitkäaikainen puheenjohtaja on ammattivalokuvaajana sekä dokumentoinut Santtion kylää ja santtiolaisia että tallentanut systemaattisesti kylän sukujen ja perheiden hallussa olevia vanhoja valokuvia. Tämä kuva-aineisto on mainittujen perinnepiiriläisten kommentein täydennettynä ollut käytössäni. Myös Varjosen suvun edustajia olen päässyt haastattelemaan ja näin täydentämään kirjeiden ja valokuvien tarjoamaa informaatiota.